

XIX a. pradžios Joniškio krašto oikonimija

ILONA MICKIENĖ, AURINA VENISLOVAITĖ

Vilniaus universitetas, Kauno humanitarinis fakultetas, Muitinės g. 8, LT-44280 Kaunas

El. paštas: ilona.mickiene@gmail.com, aurina.venislovaite@gmail.com

Straipsnyje analizuojama istorinė oikonimija, apimanti XIX a. pradžioje Joniškio krašte vartotus vietų vardus. Istorinės oikonimijos tyrimai atskleidžia to meto gyvenamųjų vietų vardų ypatumus, jų užrašymo tendencijas. Bažnytinėse knygose užfiksuoti istoriniai oikonimai vis dar mažai nagrinėti Lietuvos onomastikoje. Šiame straipsnyje pirmąkart išsamiai pateikiama XIX a. pradžios Joniškio krašto istorinė oikonimija. Jame trumpai aptariama bažnytinių metrikų knygų rašymo tradicija Joniškyje, vietovardžių fiksavimo principai, išskiriami fonetiniai, morfologiniai, leksiniai, dėl kitų kalbų įtakos radęsi užrašymo ypatumai. Pateikiamas tiriamojoje knygoje rastų oikonimų ir jų variantų sąrašas.

Raktažodžiai: bažnytinės metrikų knygos, oikonimai, Joniškis

ĮVADAS

Paskelbti keli išsamūs toponimikos darbai, skirti Joniškio onomastikai. Vienas jų – Nerijos Bartkutės disertacija „Joniškio rajono teritorijos toponimija: daryba ir raidos polinkiai“ (2008), kurioje mokslininkė sinchroniškai lygino XX a. 4-ojo dešimtmečio ir 2002–2004 m. vietovardžių užrašymą iš gyvosios kalbos ir apibrėžė toponimikos raidos ypatybes. Disertacijos pagrindu buvo sukurta pirmoji skaitmeninė regioninės toponimijos duomenų bazė „Joniškio krašto vietovardžiai“. Darybos aspektu Joniškio rajono toponimiją Šiaurės vidurio Lietuvos toponimikos kontekste analizavo ir Renata Endzelytė disertacijoje „Šiaurės vidurio Lietuvos vietovardžiai“ (2005), Joniškio rajono ir kitų Lietuvos regionų oikonimų daryba domėjosi Marija Razmukaitė (1993, 1997, 1998, 2002 ir t. t.), Vidas Garliauskas tyrė seniausią (1599–1621 m.) Joniškio parapijos metriką, sudarė to laikotarpio oikonimų duomenyną. Surinkti duomenys buvo panaudoti tyrėjo studijoje apie lietuviškąsias oikonimų lytis nelietuviškuose šaltiniuose (1998).

Joniškio bažnyčių metrikų knygos ir jose užrašyti Joniškio krašto oikonimai menkai tyrinėti, o XIX a. pradžios šio krašto oikonimija lig šiol visai nenagrinėta, todėl šis tyrimas yra naujas.

Darbas aktualus tuo, kad atskleis XIX a. pradžios Joniškio krašto gyvenamųjų vietų vardų ir jų užrašymo ypatumus, sudarys pagrindą tolesniam Joniškio krašto vietovardžių tyrinėjimui, gautus rezultatus bus galima gretinti su kitų regionų toponimijos užrašymo principais.

Darbo tikslas – išanalizuoti XIX a. pradžios Joniškio krašto oikonomių užrašymo ypatybes. Įgyvendinant šį tikslą kelti tokie uždaviniai:

1) išrinkti oikonomus iš 1803–1808 m. Joniškio Romos katalikų bažnyčios krikšto metrikų knygos;

2) išskirti oikonomių užrašymo ypatybes ir jas išanalizuoti.

Tyrimo objektas – XIX a. pradžios Joniškio krašto gyvenamųjų vietų vardai 1803–1808 m. Joniškio bažnyčios krikšto metrikų knygoje.

Darbe taikyta: a) dokumentų analizė – išrašyti oikonomai iš 1803–1808 m. Joniškio bažnyčios krikšto metrikų knygos; b) kokybinė analizė – remiantis surinktais duomenimis, nustatytos XIX a. pradžios Joniškio oikonomių užrašymo ypatybės.

BAŽNYTINIŲ METRIKŲ KNYGŲ RAŠYMO TRADICIJA JONIŠKYJE

Joniškis (*) – miestas Šiaurės Lietuvoje, Šiaulių apskrityje, netoli Latvijos sienos, Žiemgalos žemumoje; rajono centras.

Bažnyčia Joniškyje Švč. Trejybės, Švč. Mergelės Marijos Ėmimo į dangų, Šv. Jono Krikštytojo, Šv. Vyskupo išpažinėjo Mikalojaus ir Šv. Kankinių Erazmo, Stanislovo, Jurgio, Kotrynos ir Barbaros garbei pastatyta veikiausiai XVI a. 3-iajame dešimtmetyje. Parapinės bažnyčios statusas suteiktas tik 1536 m. vasario 23 dieną. Ši data ir žymima kaip pirmasis Joniškio miesto paminėjimas.

Nedaug išliko duomenų apie XIX a. pirmuosius Joniškio metus. Nuo 1795 m. Joniškis, kaip ir likusi LDK dalis, priklausė Rusijos imperijai. Jekaterina II panaikino miesto savivaldos teises ir miestą su aplinkinėmis žemėmis padovanojo savo favoritui Platonui Zubovui. Šiaulių ekonomija buvo perskirstyta į keturias dalis – Šiaulių, Gruzdžių, Joniškio ir Žagarės gubernijas su miestais bei miesteliais. Nežinia, kaip tuo laikotarpiu kito bažnytinių parapijų ribos, kokias teritorijas jos apėmė.

Metrikacija Joniškyje buvo pradėta XVI a. pabaigoje. Pirmoji metrikų knyga, rašyta nuo 1599 m., yra seniausia dabar žinoma išlikusi Lietuvos metrikų knyga. Panašaus amžiaus yra seniausia išlikusi Berlyno apylinkių knyga (Grebeno, nuo 1575 m.), seniausia Latvijos knyga (Rygos Šv. Jokūbo katalikų bažnyčios, nuo 1588 m.). V. Garliauskas, nuodugnai ištyrinėjęs šią metriką, teigia joje radęs apie 200 skirtingų oikonomių [3]. Tai rodo, kad jau XVI a. pabaigoje Joniškio krašte buvo gausu gyvenviečių ir jos turėjo savo vardus.

Nors Joniškio bažnyčia ne kartą nukentėjo nuo gaisrų, manytina, kad išliko didžioji dalis metrikų (57 knygos, rašytos iki 1939 m.: 30 krikšto, 13 mirties ir 14 santuokos).

Tiriamoji Joniškio Romos katalikų bažnyčios gimimo metrikų knyga apima 1803–1808 m., tiksliau – 1803 m. lapkričio 3 d. – 1808 m. lapkričio 9 d., taigi lygiai penkerius XIX a. pradžios metus. Šiuo metu ji saugoma Lietuvos valstybės istorijos archyve. Palyginti gerai išsilaikiusi, didesnė teksto dalis nesunkiai perskaitoma. Knygą, rašytą lotynų kalba, sudaro 203 vienodo formato puslapiai, užfiksuota 2 224 krikšto įrašai, juose – apie 5 000 oikonomių ir jų variantų.

Vietovardžiai metrikose fiksuojami ne tik įrašo tekste, bet ir kairiajame įrašo šone. Krikšto registravimo formulėje vietovardžiai įrašomi po tėvų ir krikštatevių vardų. Įrašo

(*) Dėl aiškumo reikia paminėti, kad be Joniškio miesto, Joniškio rajono savivaldybės centro, Lietuvoje tokiu pavadinimu yra dar šešios nedidelės gyvenvietės (Ignalinos, Panevėžio, Rokiškio, Širvintų, Zarasų (pastarajame – net dvi) rajonų savivaldybėse) ir miestelis Molėtų rajono savivaldybėje. Įdomu tai, kad visos šios gyvenvietės išsidėstę rytų aukštaičių šnektų plote [4].

šone pakartojama tėvų gyvenamoji vieta. Įrašo kairėje užrašyti vietovardžiai neretai skiriasi nuo užrašytųjų įrašė – praleidžiama arba įterpiama nauja raidė, viena raidė pakeičiama kita, skiriasi galūnės ir pan. Vieną kitą kartą įrašo kairėje pažymėtas oikonimas yra tik panašus į įrašė minimą, pvz., kairėje įrašyta *Szłipaycie* (toks vietovardis net nežinomas, bent jau Jonišio krašte), o įrašė – *Szłostyki*. Taip galėjo atsitikti dėl to, kad vietovardis šalia įrašo dėl skubos būdavo įrašomas ne krikšto metu, o vėliau.

Jeį visi krikšto apeigų dalyviai būdavo atvykę iš tos pačios gyvenvietės, vietos vardas paminimas tik kartą, dažniausiai po tėvų vardų, o įrašo gale pažymima, kad visi atvykę iš tos pačios vietos (*omnes de eadem villa / aula*). Kartais vietovardis fiksuojamas tik įrašo šone, o pačiame įrašė nenurodoma nė vieno vietos vardo. Tai taip pat reikštų, kad visi dalyvaujantieji buvę iš to paties kaimo, todėl raštininkas nebesivargino kartoti informacijos.

Kiekvienas įrašas baigiamas nurodant dalyvių priklausymą parapijai (pvz., *omnes de Parochia Janiscensis*). Tiriamojoje knygoje minimos Žagarės, Naujosios Žagarės, Pašvitinio, Lygumų, Kriukų, Gruzdzlių parapijos yra netoli Jonišio teritorijos.

Pagal istorinių oikonimų užrašymą šaltiniuose tyrinėtojai skiria lietuviškąją, lotyniškąją ir lenkiškąją grafinę bei ortografinę tradiciją, tačiau oikonimų užrašymas šiame šaltinyje nesuteikia pagrindo kalbėti apie lietuviškąją rašybos tradiciją, kurią pagrįstų neabejotinų lietuviškų oikonimų lyčių gausa. Iš rastų oikonimų įvairovės galima daryti išvadą, kad rašant lietuviškus oikonimus remtasi lotynų ir lenkų kalbų rašybos tradicijomis. Pradžioje bendrais bruožais aptarsime būdingiausius oikonimų užrašymo principus, o išsamesnius komentarus pateiksime atskirai prie kiekvieno oikonimo.

LOTYNIŠKOJI RAŠYMO TRADICIJA

Lotyniškoji rašybos tradicija atsispindi vietovardžių aiškinamuosiuose prierašuose, nurodančiuose to meto vietovės administracinę suskirstymą, dydį ir svarbą.

Kaimų vardai prie asmenų įvardijimų jungiami lotynišku prielinksniu *de*. Tarp prielinksnių ir oikonimų mažąja raide rašoma lotynų kalbos *villa* ar (rečiau) *aula*, *Theritorio*, *oppido*. Tai daroma nenuosekliai, t. y. kartkartėmis ta pati gyvenvietė gali būti įvardijama ir *villa*, ir *aula*, arba užrašoma tik su prielinksniu.

Dvaro statusą turi tie vietovardžiai, kurie užrašyti su prierašu *aula* (apie 20 gyvenviečių), pvz., *de aula Kiepile*, *de aula Kazoki*, *de aula Dawnorowa*, *de aula Jodzie*, *de aula Nemeysze* ir t. t. Vieta, esanti toliau nuo parapijos centro, buvo vadinama *villa* („namai kaimė, dvaras, ūkis“) (apie 130 gyvenviečių), pvz., *de villa Jakiszki*, *de villa Kurmaycie*, *de villa Stupury*, *de villa Zyniuny* ir t. t. Vietos, kaip apibrėžtos teritorijos ir tam tikro žemės ploto, lotyniškam pavadinimui vartojami žodžiai *Therritorio* (4 gyvenvietės), pvz., *de Theritorio Nemeysze*, *de Theritorio Podyrwiany*, *de Theritorio Satkoskie* ir t. t. Miestu vadinamas tik Jonišis (*de oppido Janiszki*, *de oppido Janiscensis*). Kartais ši užrašymo forma keičiama *de civitate Janiscensis*, trumpinama (pvz., *de civ. Jan.*; *de opp. Jan.* ir pan.).

Fonetiniu lygmeniu lotyniškoji rašybos tradicija netaikyta, išskyrus atvejį, kai [k] žymėta <c> – *de aula Calwi*.

Morfologiniu lygmeniu lotyniškoji rašyba naudojama tuomet, kai oikonimas užrašomas ne įprasta vardininko, o kilmininko forma, pvz., *de oppido Janiscensis*, *de aulae Walunensis*. Tačiau tokių atvejų tėra vienas kitas.

LENKIŠKOJI RAŠYMO TRADICIJA

Lenkų kalba, buvusi oficiali to meto Bažnyčios kalba, darė įtaką lotyniškųjų raštų kalbai tiek fonetiniu, tiek morfologiniu, tiek leksiniu lygmeniu. Daugiausia šaltinyje rasta fonetinių pakitimų, ypač tų garsų ar dvigarsių, kurių slavų kalbos neturi.

Užrašant oikonimus šaltinyje vartojamos įvairios raidės. Nemažai įvairovės yra žymint [č], [š] ir [ž]. Perteikiant [č] rašoma <c>, <cz>, <tz>, <sz>, [š] žymima <sz>, <ſ>, <z>, <s>, [ž] – <ż>, <z> (<z> žymėta tik vardo pradžioje). Taigi priebalsiai gali būti žymimi ne tik skirtingomis, bet ir ta pačia grafema, pvz., sanplaika <sz> žymėta ir [č], ir [š], ir [s].

[l] žymima ir <l>, ir <ł>. Dėsningumą užrašant ši garsą nepastebėta, nes netgi to paties oikonimo variantuose jis rašytas nevienodai, pvz., *Melaycie* ir *Melacycie*. Priebalsio [v] žymėjimas grafema <v> knygos oikonimuose aptiktas vos kartą kitą, bene visur vyrauja lenkiška <w>. [k] kartkartėmis žymimas sanplaika <ch>.

Kalbant apie bendresnį balsių žymėjimą pirmiausia pasakytina, kad itin dažnai kaitaliojamos [a] ir [o]. Jos knygoje dažnai ir užrašomos labai panašiai, todėl skaitant sunku jas identifikuoti. Vitalija Maciejauskienė tokią pakaitą komentuoja kaip atsitiktinumą, atsiradusį dėl šaltinių rašiusių asmenų nesugebėjimo išgirsti ir tiksliai perteikti šiuos lietuvių kalbos garsus [6]. Jonas Palionis tai laiko vienu iš slavinimo padarinių [7].

Balsių ilgumas užrašant oikonimus, žinoma, neskiriamas, todėl dažnas <i> ir <y> varijavimas nerodo jokio dėsningumo ar nuoseklumo. Kebliausia, matyt, buvę užrašyti balsį <è>, jis knygoje žymimas bene įvairiausiai – <e>, <ę>, <ia>, <ie>, <i>.

Nevienodai žymimi ir dvibalsiai. [ai] rašyta <a>, <ai>, <ay>, <oy>, [au] – <a>, <au>, <aw>, <ow>, [ei] – <ey>, [ie] – <e>, <ie>, [uo] žymimas suvienbalsintas <o> arba <u>. Pastarojo dvibalsio vienbalsinimą paaiškina tai, kad nei lenkų, nei baltarusių kalbose jo nėra, todėl raštininkams jį ir buvę sudėtinga užrašyti.

Slavinimo pėdsakai ryškūs ne tik fonetiniu, bet ir morfologiniu lygmeniu, ypač galūnėse. Dauguma bažnytinėje knygoje užrašytų gyvenviečių vardų yra daugiskaitiniai, vadinasi, šiandien turi galūnes *-(i)ai*. Knygoje jos pateikiamos kaip lenkų daugiskaitos vardininko galūnės: *-e*, *-ie*, *-y*, *-i*. Slavinamos ir vienaskaitinių oikonimų galūnės – *Janiszki*, *Paudruie*.

Priesagų keitimo ar pridėjimo atvejų negausu, juolab kad neįmanoma nustatyti, ar priesaga pakeista dėl kitų kalbų įtakos, raštininko neapdairumo, ar oikonimas tuomet ir turėjęs tokią priesagą, pvz., *Buletiškiai* – *Bullowcie*, *Noreikoniai* – *Noreykie*, *Satkūnai* – *Satkoski*.

Esama ir leksinio slavinimo pavyzdžio: *Kalnelio* vardas rašytas *Górka*.

XIX A. PRADŽIOS JONIŠKIO KRAŠTO OIKONIMAI

Svarbu pabrėžti, kad darbe analizuojami ne XIX a. pradžios Jonišio gubernijai priklausiusių gyvenamųjų vietų vardai, o Jonišio parapijos 1803–1808 m. krikšto metrikų bažnytinėje knygoje užfiksuoti oikonimai. Tačiau analizei pateikiami ne visi iš bažnytinės knygos išrašyti oikonimai, o tik tie, kuriuos identifikuojant buvo aiškiai nustatyta jais įvardijamų gyvenviečių administracinė priklausomybė dabartiniam Jonišio rajonui.

Šaltinyje užfiksuotų kaimų vardų visumą, neskaičiuojant skirtingų jų variantų, sudaro apie 187 oikonimai. Pagal minėtas nuostatas apie 45 iš jų atidėjus į šalį, liko 142, kurie darbe ir analizuojami. Tai sudaro bemaž 50 proc. dabartinio Jonišio rajono vardyno.

Oikonimai suskirstyti pagal jų darybą remiantis N. Bartkutės, R. Endzelytės, V. Maciejauskienės, taip pat *Lietuvos vietovardžių žodyno* duomenimis. Vardai pateikiami abėcėline tvarka. Antraštėje nurodomas dabartinis oficialus gyvenvietės pavadinimas. Po jo,

skliaustuose, pateikiamas visų metrikoje rastų oikonimų variantų sąrašas, siekiant kuo išsamiau atskleisti jų užrašymo įvairovę. Greta kiekvieno varianto nurodomas jo užrašymų metrikoje skaičius, kuris atskleidžia šio varianto žinomumą – galima numanyti, kad kuo daugiau kartų, lyginant su kitais to oikonimo variantais, tam tikras variantas užrašytas, tuo labiau jis buvęs įsitvirtinęs to meto kalboje ir raštijoje.

Variantų sąrašą papildo istorinė informacija – duomenys apie gyvenamųjų vietų vardus, jų kaitą. Remiamasi monografija *Skaistgirys* [8].

Esant reikalui – tikslinantis oikonimo identifikaciją, užrašymo ypatybes, lokalizaciją – naudojamos Istorinių vietovardžių duomenų baze (IVDB), kurioje užregistruota didžioji dalis Jonišio vietovių vardų ir jų variantų, rastų įvairių laikotarpių bažnytinėse metrikose.

APELIATYVINIAI OIKONIMAI

Bargavōnės (*de villa Bargawenie* (3)).

Bėrženai (*de villa Berže* (2)). Užrašyme nėra priesagos. Tačiau ir 1698–1744 m. Jonišio santuokų knygoje Berženai įrašyti su *z* – *Berzan* (1698). Rajone dar esama Beržininkų, Beržiukų. Galėjęs egzistuoti ir kaimas, pavadinimu *Beržiai* (gyvenvietė tokiu vardu yra Kėdainių rajone).

Ežėikiai (*de villa Ežeyki* (5), *Ežeykie* (71)).

Kalnėlis (*de aula, de villa Kalneli* (2), *Kalnely* (10)). Rasti užrašymai *de Góka* (1), *de villa Gorensi* (1), *de aula Górká* (19) galėję būti suslavinti Kalnelio vardo variantai (plg. lenk. *górká* „kalnelis“). Tokia dviguba vartoseną tikėtina dėl itin aiškios vardo semantikos – jį buvę kur kas lengviau išversti nei, pvz., vedinius iš asmenvardžių.

Klōpai (*de villa Kłopy* (21)).

Pabėržiai (*de villa Paberzie* (8), *Poberzy* (2), *Pobierze* (1), *Pabirze* (3), *Poberze* (2)). [e] žymimas <e>, <ie>, <i>. Priešdėlio balsė rašoma dvejojai – <a> arba <o>.

Pādirvoniai (*de aula, de Theritorio Padirwiany* (1), *Padyrwiany* (2), *Podyrwiany* (14)). Varijuoja priešdėlio balsio užrašymas. Nė vieno varianto šaknyje neužrašyta <o> – žymėta <ia>.

Rōpininkai (*de villa Ropinki* (39)). Užrašymuose priesaga trumpesnė nei šiandieninėje vardo formoje. Panašus oikonimo variantas užrašytas ir 1765, 1770, 1784 m. (*Rapniki*) Jonišio krikšto ir mirties metrikose.

Rubėžninkai (*de villa Rubezniki* (27), *Rubezniki* (2)). [ž] žymėjimas grafema <ž> perimtas iš slaviško *rubież* (lenk. „riba, siena“). Dukart šaknies [e] užrašyta <ę>.

Skūtenos (*de villa Skuteny* (16), *Skutiny* (3)). Antrajame variante [e] žymėta <i>.

Slėpsniai (*de villa Slepsnie* (71), *Szlepsnie* (3)). Anksčiau vadintas *Vetnariais*, *Vitnariais* – 1600 m. Jonišio parapijos krikšto metrikų knygoje įrašytas *Witnoru*. Antrajame variante pradžios [s] žymima <sz>.

Ūžupiai (*de villa Užupie* (1)).

Žagārė (*de aula Zagory* (1), *Zagoren* (2)). Antrasis variantas – lotyniško kilmininko trumpinys.

TOPONIMINIAI OIKONIMAI

Lānkaičiai (*de villa Lankaycie* (1)). XVII a. viduryje vadintas Aleknaičiais, nors dar 1599 m. Jonišio parapijos krikšto metrikų knygoje įrašytas *Łkayciu*.

Liepōrai (*de Lepary* (1)). Nežymėta palatalizacija.

Paudruvė (*de villa Paudruie* (4), *Paudruje* (1), *Paudruji* (1), *Paudruwie* (3), *Pawdrucie* (1), *Podruwie* (1), *Pawdrucie* (13), *Poudruie* (4), *Poudruvie* (2), *Powdrucie* (1), *Powdrucie* (13)). Bene vienintelis oikonimas, kurio galūnė užrašyta penkiais skirtingais variantais. Ko gero, tam turėjo įtakos specifinė, reta šiame krašte galūnė *-ė*. Įvairiai užrašomas ir dvibalsis: daugelį kartų <aw>, <ow>, kartą suvienbalsintas <o>, šešiskart viręs <ou>.

Plātoniai (*de villa Plātone* (1), *Plātonie* (10), *Plātoniszki* (1), *Plātonskie* (3), *Plātowskie* (1), *Plōtenie* (2)). Keturis kartus rastas vardas *de villa Kiepie* ir kartą prie šio vardo yra priedas *alias Plātonskie*. Galima numanyti, kad gyvenvietė vadinta dvejopai, tačiau pastarasis pavadinimas tuomet buvęs labiau įsitvirtinęs. Tačiau ir jo užrašymo variantai gana skirtingi. Viename jų užfiksuota priesaga *-isz-*, kitame <on> pakeista <ow>.

Satkūnėliai (*de Theritorio*, *de villa Satkunele* (2), *Sutkunele* (6)). Iki XX a. žemės reformos taip vadintas Daunoriškės kaimas.

Trumpaitėliai (*de villa Trumpaitelów* (2), *Trumpatele* (2), *Trumpaytele* (2), *Trumpolele* (1)). Priesaga [t] visur rašyta <ł>. Pirmajame variante – lenkiška daugiskaitos kilmininko galūnė. Dvibalsis [ai] užrašytas <a>, <ay>, <o>.

ASMENVARDINIAI OIKONIMAI

Nelietuviškos kilmės

Aleknaičiai (*de villa Alechnaycie* (3), *Alekcaycie* (2), *Olechnaycie* (2), *Olechnaycie* (17)). XVII a. Aleknaičiais vadintas ir Skaistgirio seniūnijoje esantis Lankaičių kaimas. Yra ir miestelis Pakruojo rajone (Lygumų sen.). Pakruojo parapijos 1793–1805 m. krikšto metrikų knygoje įrašyta *de villa Olechnaycie*, 1849–1870 m. santuokos metrikų – *деревни Олекнайцѣ* (IVDB). Tai rodo, kad šiose kaimyninėse teritorijose oikonimo užrašymas su [a] šaknies pradžioje, tiriamojame knygoje rastas vos kelis kartus, tuo laiku nebuvo įprastas. Sekant lenkiškąja tradicija [k] keičiama <ch>.

Andrešiūnai (*de villa Andreszuny* (56), *Endreszuny* (2)). Joniškyje yra ir Endriškių kaimas, bet varianto *Endreszuny* priesaga ir galūnė nerodo sąsajos su šiuo vardu. Juolab kad 1748–1765 m. Joniškio parapijos krikšto metrikų knygoje Endriškiai įrašyti *de Endruszki*. O štai 1649 m. Endriškiai minimi *Andriuszkaycie*, 1658 m. – *Andruszki* vardu. Tai rodo, kad šiuose varduose šaknies pradžios balsius linkta kaitalioti.

Bulėtiškiai (*de villa Bulle* (2), *Bulłowcie* (1), *Bulowcie* (1)). Pirmasis variantas gali būti oikonimo trumpinys. Nei viename iš užrašymų nepažymėta dabartinio vardo priesaga *-išk-*. Tokie užrašymai suponuoja pavadinimus **Buliai*, **Bulaučiai*.

Domeikiai (*de Domeykie* (1)).

Ivōškiai (*de villa Iwoskie* (3), *Iwoszki* (9), *Iwoszkie* (20)).

Jakiškiai (*de villa Jakiszki* (119), *Jakiszkie* (2)).

Jōnaičiai (*de villa Jonaycie* (27)). Įdomu, kad oikonimo, turinčio tą pačią šaknį, tą patį pamatinį asmenvardį, kaip ir Joniškis (*Janiszki*), užrašymuose išlaikyta šaknies [o].

Jōniškis (*de oppido Janiszki* (383), *de oppido Janiscensis* (4)). Antrojo varianto lotyniška kilmininko galūnė reta, ypač kai miesto vardas užrašytas po asmenų įvardijimų. Tačiau įrašo gale, įvardijant parapiją, visada vartojama būtent tokia forma (*de Parochia Janiscensis*), dažniausiai sutrumpinta (*de Par. Janis.*). Šaknyje [o] nerašyta, turbūt laikantis slaviškos Jono vardo rašybos (lenk. *Jan*).

Jurdaičiai (*de villa Jurdaycie* (1)).

Kančiūnai (*de villa Kanczuny* (39)).

Kazylai (*de villa Kazylly* (2)).

Mėlniai (*de villa Melnie* (55)).

Mikolaičiūnai (*de villa Mikołajczuny* (1), *Mikołaczuny* (4), *Mikołaycie* (1), *Mikołayciuny* (3), *Mikołajczuny* (21)). Painiojamos <a> ir <o>. Trečiajame variante vardas sutrumpintas nerašant priesagos.

Mikšiūnai (*de villa Mikszuny* (34)).

Pociūnai (*de villa Pacunie* (1), *Pacuny* (11), *Pociuny* (1), *Pocuny* (17), *Poczuny* (1)). [c] palatalizacija pažymėta tik viename įrašė, kartą šis priebalsis užrašytas sanplaika <cz>.

Pošupės (*de villa Poszupia* (2), *Poszupie* (76)). Galūnės [ė] rašoma <ia> arba <ie>.

Pročiūnai I, II (*de villa Praczuny* (8), *Praszuny* (1), *Praszuny* (4), *Prociuny* (2), *Proczuny* (17), *Proczuny* (16), *Proszuny* (2)). Variantų gausą lėmė šaknies [č] užrašymų įvairovė: <cz>, <scz>, <sz>, <c>. Palatalizacija žymėta tik viename užrašyme.

Sabaciūnai (*de villa Sabaczuny* (22), *Szabaszuny* (2), *Szabaczuny* (6)). Šaknies pradžios [s] keliskart žymėta <sz>.

Skribakiai (*de villa Skribaki* (1), *Skribakie* (7), *Skrybaki* (6), *Skrybakie* (27)).

Spirakiai (*de villa Spiraki* (4), *Spirakie* (67)).

Staneliai (*de villa Sanule* (1), *Staniule* (26), *Stanule* (19), *Stoniule* (5), *Stonule* (5)). Visuose užrašymuose [e] žymima <u>. Daugelyje variantų [n] palatalizuotas. Tokie užrašymai suponuotų vardą *Staniuliai.

Stoniūnai (*de villa Stoniuny* (30), *Staniuny* (2)).

Šimkūnai (*de villa Szymkuny* (95)).

Valiūnai (*de Waluny aula* (1), *aula Waluny* (3), *de aulae Walunensis* (1)). Trečiajame variante – lotyniška kilmininko galūnė.

Ziniūnai (*de villa Ziniuny* (12), *Zinuny* (2), *Zyniuny* (12), *Zynuny* (1)).

Lietuviškos kilmės

Alsiai (*de villa Alse* (1), *Alsie* (22)). XVII a. vadintas Narkuva (*Narkowo*), Joniškio parapijos krikšto metrikų knygoje 1599 m. įrašytas *Norkawa*, 1609 m. – *Alsiow*, 1738 m. vadinamas ir Narkuva, ir Alsiais; kaime tuomet būta Alsio pavardės.

Balkaičiai (*de villa Bałkaicie* (3), *Bałkayce* (57)).

Bandoriai (*de Bandory* (1)).

Bariūnai (*de villa Bariuny* (2), *Baruny* (68), *Bureiny* (2)). Trečiajame variante [u] žymėtas <ei>. Abu šio varianto užrašymai rasti tame pačiame įrašė, tad toks užrašymas tėra atsitiktinis.

Bertaučiai (*de villa Bartawcie* (3), *Bartowcie* (15), *Bartowie* (3), *Bertawcie* (2), *Bertowcie* (1)). Šaknies [e] daugeliu atvejų rašytas <a>.

Bilžiai (*de villa Bildziow* (2), *Bilže* (4)). Pirmajame variante – slaviška daugiskaitos kilmininko galūnė, [ż] užrašytas sanplaika <dz>.

Byvainiai (*de villa Biwoyne* (5), *Biwoynie* (32)).

Būdraičiai (*de villa Budraycie* (2)).

Buivėdžiai (*de villa Buiwydzie* (8), *Buywidzie* (89)).

Butaučiai (*de villa Butawcie* (3), *Butowcie* (10)).

Butkūnai (*de Butkuny* (1)).

Butniūnai (*de villa Butniany* (4), *Butniuny* (62)). Kad pirmojo varianto priesagoje [a] atsiranda atsitiktinai, rodo tuose pačiuose įrašuose esantis ir pirmasis variantas.

Dargaičiai (*de Dargaycie* (2)).

Dargiai (*de villa Dargie* (43)).

Daūgalaičiai (*de villa Daugalaycie* (1), *Dawgillaycie* (1)).

Daunoravà (*de aula Dawnaren* (1), *Dawnarow* (3), *Dawnarowa* (3), *Downorowa* (3)). Iš kitų lotyniška kilmininko galūne išsiskiria pirmasis variantas (trump. iš **Dawnarensis*). Trečiasis ir ketvirtasis variantas užrašytas su lietuviška galūne. Metrikoje taip pat rastas oikonimas **Dundurmuiža** (*de aula Dunda Muyže* (2), *Dundurmuyže* (2), *Dunder Muyže* (5), *Dunderun* (1), *Dundur* (1), *Toberna Dundur* (1)), kuriuo vadinta dvarvietė. Keliskart prie jo pažymėta *alias Dawnarowa*. Toks prierašas rodytų, kad dvarvietės vardas galėjęs būti taikytas visai gyvenvietei.

Degūčiai (*de villa Degucie* (10), *Degutze* (2)). Antrajame variante [č] žymėtas sanplauka <tz>.

Drąšeikiai (*de villa Drąseyki* (8), *Drąseykie* (49)). Šaknyje rašyta <ą>. Plg. Biržuose (Parovėjos sen.) taip pat esantys Drąšeikiai XIX a. antrojoje pusėje (1855–1894) užrašinėti *Дрысеўкахъ* (IVDB) – [ą] žymėta <y> (liet. [u]).

Drąsutaičiai (*de villa Drąsutaycie* (4)).

Dúobėdziai (*de villa Debėdzie* (1), *Dobedzie* (18), *Dobėdzie* (2), *Dubedzie* (4)). Dvigarsis [uo], matyt, sudaręs keblumų užrašinėtojams, todėl buvo žymimas <e>, <o>, <u>. <è> užrašytas <e>, <ę>. Rastas užrašymas *Bobezie* (1) dėl užrašinėtojo klaidos galėjęs būti šio vardo variantas.

Dvelaičiai (*de villa Dwałaycie* (2), *Dwełaycie* (26), *Dwiełaycie* (6)). [e] visuose variantuose užrašyta skirtingai – <a>, <e>, <ie>.

Gaščiūnai (*de villa Gaczuny* (1), *Gaszczuny* (28), *Gaszuny* (4)). Priebalsių [šč] kaimynystė apsunkino vardo užrašymą, todėl jis varijuoja – rašoma ir <cz>, ir <szcz>, ir <sz>.

Gataučiai (*de villa Gatawcie* (2), *Gatowcie* (7), *Gotowcie* (6), *Gutowcie* (5)). Įvairuoja šaknies [a] užrašymas – rašoma <a>, <o>, <u>.

Gedvainiai (*de villa Giedwoynie* (18)). Dvibalsis [ai] užrašytas <oy>. Visuose užrašymuose pradžios [g] palatalizuotas.

Giminėnai (*de villa Giminiany* (19), *Gimniany* (2)). Antrajame variante antrasis šaknies [i] užrašinėtojo neišgirstas. [ė] visur žymėtas <ia>.

Girminiai (*de villa Girminy* (3)).

Gudaičiai (*de villa Gudaycie* (25)).

Jaučiūnai (*de villa Jaczuny* (11), *Joczuny* (7)). Dvibalsis [au] suvienbalsintas ir rašomas <a> arba <o>.

Jauneikiai (*de villa Jawneyki* (9), *Jawneykie* (74)).

Júodžiai (*de aula Jodzen.* (1), *Jodzie* (15)). XVII a. vadinti Pasidabre. Pirmasis variantas – lotyniško kilmininko trumpinys. Abiejuose variantuose dvibalsis [uo] žymimas suvienbalsintas – <o>.

Kalviai (*de aula Calwi* (2), *de villa Kalwe* (1), *Kalwie* (7), *de theritorio Posta Kalwie* (1)). Pirmajame variante, sekant lotyniškąją rašymo tradicija, [k] žymėtas <c>. Prierašas *Posta*, ko gero, bus susijęs su tuo, kad Kalviai buvę pačiame pasienyje su Kuršo kunigaikštyste.

Kepaliai (*de aula Kiepale* (7)). Pradžios [k] palatalizuotas.

Kiřnaičiai (*de villa Kiřnaycie* (10), *Kiřnayce* (61)). Pirmajame variante šaknies [i] užrašyta <ie>.

Kivyliai (*de villa Kiwiłe* (12), *Kiwiłe* (1)).

Kyburiai (*de villa Kibory* (1), *Kiburie* (2), *Kibury* (17)). Kartą šaknies [u] užrašyta <o>.

Krampiai (*de villa Krampie* (60), *Krampy* (1)).

Kūisiai (*de villa Kuisie* (2), *Kuisie* (30)).

Kuļpiai (*de villa Kulpie* (52)).

Kūrmaičiai (*de villa Karmaycie* (2), *Kurmaycie* (88)). Balsis [u] užrašytas <a> per neapdairumą, nes tame pačiame įrašė yra ir teisingai užrašytas vardas.

Latveliškiai (*de villa Łatveliszki* (1), *Łatwierysz.* (1)). Antrasis variantas – veikiausiai pirmojo trumpinys, tačiau jame vietoje <l> radosi <r>, <e> pakeistas <ie>, <v> – <w>.

Likáičiai (*de villa Likaycie* (2)).

Liliškės (*de Liłakie* (1)). XVII a. viduryje vadintas Narbučiais. 1682 m. nurodyti Narbučiai arba Liliškės (*Narbućie alias Lile*). Užrašyme nėra dabartinės priesagos *-išk-*.

Linkaičiai (*de villa Linkaycie* (125)).

Lydėkiai (*de villa Lidakie* (6), *Lidikie* (1), *Lidyki* (1), *Lidykie* (1)). Šaknies [e] nė viename užrašyme neužrašytas <e>. Dažniausiai rašytas <a>, rečiau – <i> ar <y>.

Maldėniai (*de villa Małdenie* (39)).

Mañčiai (*de villa Mancie* (3), *Mancze* (1)).

Mėdginiai (*de villa Medginie* (7), *Medginy* (2), *Metginie* (4), *Metginy* (11), *Midginie* (1), *Midginy* (2), *Miedginie* (8), *Miedginy* (2), *Mietginie* (3), *Mietginy* (19), *Mitginy* (13)). Tokių variantų gausą lėmė skardziųjų priebalsių pora, kuri užrašoma <dg>, <tg>, ir <ė> užrašymas: <e>, <i>, <ie>.

Mėdikūičiai (*de villa Medykaicie* (4), *Medykuicie* (4), *Medykuycie* (10)). <u> užrašymą <a> galėjo lemti Jonišio oikonimijoje dažnos priesagos *-aič-*.

Mergiūnai (*de Merguny* (1)). Nors 1605 m. Jonišio parapijos krikšto metrikų knygoje įrašyta *Mergiunow*, 1649 m. minimi kaip Gerdučiai, 1742 m. – kaip Mergiūnai arba Gerdūnai.

Mielaičiai (*de villa Mełaycie* (2), *Miełaycie* (64)).

Milekiai (*de villa Mełekie* (3), *Miełakie* (7), *Miłakie* (7), *Miłekie* (10), *Miłeykie* (2)). Vietoje <e> keliuose užrašymuose radosi <a>, <ey>. Varijuoja ir šaknies [i] užrašymas – <e>, <ie>, <i>.

Milvėdžiai (*de villa Melwidzie* (65), *Milwidzie* (11)). Daugeliu atvejų šaknies [i] užrašytas <e>.

Mitkūnai (*de villa Mitkiny* (1), *Mitkuny* (30)). Variantas *Mitkiny* – rašybos klaida, nes tame pačiame įrašė yra ir *Mitkuny*.

Mygūnai (*de villa Megiany* (2), *Meguny* (1)). Abu užrašymo variantai rasti viename įrašė.

Nartaučiai (*de villa Nartowcie* (20), *Nortowcie* (1), *Nurtowcie* (2)). Šaknies [a] užrašyta ir <a>, ir <o>, ir <u>.

Nemeikšiai (*de aula Nemeykie* (1), *Nemeykje* (1), *Nemeyksze* (10), *Nemeykszy* (2)). [š] užrašytas grafema <ʃ> ir sanplaika <sz>. Pirmajame variante šis garsas visai nepažymėtas.

Niūraičiai (*de villa Naraycie* (3), *Noraycie* (57), *Nuraycie* (19), *Nuraykie* (1), *Noreykie* (1)). Šaknies ilgasis [u] kartkartėmis žymėtas <a> arba <o>. Variantas su galūne *-kie* įrašytas tame pačiame įrašė, kaip ir variantas su galūne *-cie*.

Noriūnai (*de villa Noriuny* (1), *Noruny* (35)).

Normaņčiai (*de villa Normancie* (1), *Normanczie* (1), *Normoncie* (2)).

Plikiškiai (*de villa Plikiszke* (2), *Plikiszki* (56), *Plikiszkie* (1)).

Puplesiai (*de villa Pupłasie* (28), *Pupłaysie* (1), *Pupłesie* (3), *Pupłisy* (2)). Varijuoja šaknies [e] užrašymas: <a>, <ay>, <e>, <i>.

Pūraičiai (*de villa Puraycie* (6)).

- Radikiai** (*de villa Radyki* (18), *Radykie* (14)).
- Rimšėliai** (*de villa Rymszele* (15), *Rumszele* (1)).
- Rudiškiai** (*de villa Rudyszki* (37), *Rudyszkie* (2), *Rudzki* (1), *Radyszki* (3), *Radyszkie* (5)).
- Rukaičiai** (*de villa Rukaycie* (23)).
- Sargūnai** (*de villa Sarguny* (27), *Sarkuny* (2)). Šaknies [g] dukart užrašyta <k>.
- Satkūnai** (*de villa, de Theritorio Satkoski* (6), *Satkoskie* (17), *Satkowskie* (5), *Satkuny* (42), *Sutkuny* (3)). Užrašymuose užfiksuotos slaviškos priesagos -osk-, -owsk-, tačiau dauge-liu atvejų išlaikyta lietuviška priesaga. Paskutiniame variante šaknies [a] užrašyta <u>.
- Saugėlaukis** (*de aula Saugeliszki* (1), *Saugieliszki* (13), *Saugieliszkie* (1), *Sawgeliszki* (1)). Antrojo sando šaknis užrašymuose virtusi priesaga.
- Skariai** (*de villa Skare* (7), *Skarie* (24), *Skary* (2)).
- Skilvičiai** (*de villa Skilony* (2), *Skilwiany* (48)). Pirmajame variante dingęs [v]. Antrajame – [o] rašyta <ia>.
- Sliekiai** (*de villa Slekie* (45)). Nežymėta [l] palatalizacija.
- Smaliai** (*de villa Smale* (19)).
- Stupuriai** (*de villa Skupury* (1), *Stupury* (38)). Pirmajame užrašyme per klaidą vietoje <t> užrašyta <k>.
- Svirpliai** (*de villa Swirple* (29), *Swyrple* (2)).
- Šarkiai** (*de villa Sarkie* (4), *Szarki* (2), *Szarkie* (52)).
- Šilmikiai** (*Szylmiekie* (2)).
- Šlapakiai** (*de villa Szłapakie* (63)).
- Šluostikiai** (*de villa Szłostyki* (38), *Szłostykie* (26)). Nors 1599 m. Joniškio parapijos krikšto metrikų knygoje įrašytas *Szlestykie*, XVII a. vadintas Gavėnaičiais. Rastas ir įrašas *Szlipaycie* (1), nors tame pačiame įrašė patvirtinama, kad visi krikšto dalyviai iš *de villa Szłostykie*.
- Taučiūnai** (*de villa Tawczuny* (1), *Towczuny* (1)).
- Tautginiai** (*de villa Tautginie* (12), *Tautgynie* (1), *Tawtginie* (4), *Tawtginie* (4), *Totginie* (1), *Towtginie* (34)).
- Toličiai** (*de villa Tałłocie* (2), *Tełłocie* (8), *Tołłocie* (2), *Tołłosze* (1), *Tołłotcze* (1), *Tołosze* (1), *Tułłocie* (2)). Daugiausia painiavos sukelia pirmojo [o] žymėjimas – rašoma ir <a>, ir <e>, ir <o>. Keblus raštininkui šiame varde buvęs ir [č] žymėjimas – rašyta <ci>, <sz>, <tcz>.
- Treigiai** (*de villa Treygie* (25)).
- Trumpaičiai** (*de villa Trompaycie* (1), *Trumpaycie* (63)). 1607 m. Joniškio parapijos krikšto metrikų knygoje įrašytas *Trumpaiciow*, o 1649 m. vadintas Trumpūnais, 1738 m. – Trumpūnais arba Trumpaičiais.
- Vaidminiai** (*de villa Waydmini* (3), *Waydminie* (16)).
- Vaineikiai** (*de villa Waynacyie* (1), *Wayneikie* (1), *Wayneycie* (1), *Wayneyki* (4), *Wayneykie* (95)).
- Vaišnoriai** (*de Waysznory* (2)).
- Vaižgūčiai** (*de villa Wayszguzkie* (1)). [č] žymėta neįprasta sanplauka <zk>. Šaknies [z] užrašyta <sz>.
- Vanagai** (*de villa Wanagie* (40), *de Wanagiów* (1)). Antrajame variante – slaviška daugiskaitos kilmininko galūnė.
- Veřskuliai** (*de villa Werszkule* (42), *Werszkuli* (1)).

Vidginiai (*de villa Widginie* (11), *Witginie* (30), *Witginy* (1)). Kaip ir kitais atvejais susidūrus [d] ir [g], rašoma <tg>.

Vytačiai (*de villa Witarcie* (2)).

Vytaučiai (*de villa Witaucie* (3), *Witawcie* (3), *Witawki* (1), *Witowcie* (6)).

Žadvainiai (*de villa Zadwaynie* (20), *Zadweynie* (2), *Zadwóynie* (17)). Varijuoja dvibalsio [ai] žymėjimas – <ay>, <ey>, <óy>.

Žmirkliai (*de villa Zmikle* (1)). Šaknyje nepažymėta [r].

Žučiai (*de villa Zucie* (2)).

IŠVADOS

1. Straipsnyje analizuojami tiriamojame knygoje rasti 142 oikonomai, kuriuos identifikuojant buvo aiškiai nustatyta jais įvardijamų gyvenviečių administracinė priklausomybė dabartiniam Joniškio rajonui. Iš rastų oikonimų įvairovės darytina išvada, kad rašant lietuviškus oikonimus remtasi lotynų ir lenkų kalbų rašybos tradicijomis. Oikonimų užrašymas šiame šaltinyje nesuteikia pagrindo kalbėti apie lietuviškąją rašybos tradiciją.

2. Lotyniškoji rašybos tradicija atspindi vietovardžių aiškinamuosiuose prierašuose, nurodančiuose to meto vietovės administracinę suskirstymą, dydį ir svarbą. Užmiesčio gyvenvietės buvo užrašomos *villa* (apie 130 gyvenviečių); vietovės, kur būta dvarų, užrašytos su prierašu *aula* (apie 20 gyvenviečių); apibrėžtai teritorijai pavadinti vartotas *Theritorio* (4 gyvenvietės); miestu (*oppido*) vadinamas tik Joniškis. Būtina pabrėžti, kad prierašų vartojimas nenuoseklus, t. y. ta pati gyvenvietė vadinta ir *villa*, ir *aula*. Fonetiniu lygmeniu lotyniškoji rašymo tradicija netaikoma, išskyrus atvejį, kai [k] žymėta <c> – *de aula Calwi*. Morfologiniu lygmeniu naudojama lotyniškoji rašyba, kai oikonimas užrašomas ne įprasta vardininko, o lotyniška kilmininko galūnės forma, pvz., *de oppido Janiscensis*, *de aulae Walunensis*.

3. Lenkų kalba, buvusi oficiali to meto Bažnyčios kalba, darė įtaką lotyniškų raštų kalbai tiek fonetiniu, tiek morfologiniu, tiek leksiniu lygmeniu. Šaltinyje vyrauja fonetinio slavinimo atvejai, ypač tų garsų ar dvigarsių, kurių slavų kalbos neturi. Daugiausia įvairovės esama žymint švilpiamuosius ir šnypščiamuosius priebalsius – neretai skirtingi priebalsiai gali būti žymimi ta pačia grafema; itin dažnai kaitaliojamos [a] ir [o], neskiriamas balsių ilgumas, dvibalsiai vienbalsinami. Morfologiniu lygmeniu bene visų, tiek daugiskaitinių, tiek vienaskaitinių, oikonimų galūnės keičiamos lenkiškomis *-e*, *-ie*, *-y*, *-ki*, kilmininke – *ów*. Rastas ir leksinio lenkinimo atvejais – *Kalnelio* vardas užrašytas slavišku jo atitikmeniu *Górka*.

Gauta 2011 06 30
Priimta 2011 07 12

Šaltiniai

- Joniškio RKB gimimo metrikų knyga. 1803–1808*. Saugoma Lietuvos valstybės istorijos archyve. Prieiga per internetą: <http://www.epaveldas.lt/vbspi/biRecord.do?biRecordId=3248>.
IVDB – *Istorinių vietovardžių duomenų bazė*. Prieiga per internetą: www.lki.lt/tevi.

Literatūra

- [1] BARTKUTĖ, Nerija. *Joniškio rajono teritorijos toponimija: daryba ir raidos polinkiai*. Daktaro disertacija. Šiaulių universitetas, 2008.
[2] ENDZELYTĖ, Renata. *Šiaurės vidurio Lietuvos vietovardžiai*. Daktaro disertacija. VDU Lietuvių kalbos institutas, 2005.

- [3] GARLIAUSKAS, Vidas. Lietuviškos oikonimų lytys nelietuviškuose XVI–XIX a. šaltiniuose. *Lietuvių kalbotyros klausimai*, 1998, Nr. 40, p. 123–204.
- [4] *Lietuvos vietovardžių žodynas*. T. 1: A–B. Vilnius: Lietuvių kalbos institutas, 2009.
- [5] KAIKARYTĖ, Aušra. Joniško šnektos. *Žemėgala*, 2006–2007, Nr. 2–1, p. 73–80.
- [6] MACIEJAUSKIENĖ, Vitalija. *Lietuvių pavardžių susidarymas XIII–XVIII a.* Vilnius: Mokslas, 1991. 320 p.
- [7] MACIEJAUSKIENĖ, Vitalija. Oikonimai Lankeliškių parapijos XVII amžiaus bažnytinėje knygoje. *Archivum Lithuanicum*, 2009, t. 11, p. 159–188.
- [8] PALIONIS, Jonas. *XVII a. antrosios pusės Punios parapijos asmenvardžiai ir vietovardžiai*. Vilnius: Mokslo ir enciklopedijų leidybos in-tas, 2003.
- [9] *Skaistgirys. Krašto raida*. Monografija. Sudarytojas ir ats. redaktorius Vytautas Didžpetris. Kaunas: Žiemgalos I-kla, 2009. 400 p.
- [10] *Šiaulių apskrities kaimo gyvenamosios vietovės ir jų gyventojai*. Vilnius, Statistikos departamentas, 2003.
- [11] *Vietovardžių žodynas*. Vilnius: Mokslo ir enciklopedijų leidybos in-tas, 2002. 462 p.

ILONA MICKIENĖ, AURINA VENISLOVAITĖ

Joniškis Region oikonymy in the early 19th century

Summary

The paper presents an analysis of historic place-names (oikonyms) in the region of Joniškis, which were recorded in the christening metrics of the early 19th century by the Church of Joniškis.

For that purpose, all village names were identified in the church books from 1803–1808; then, names referring to villages in the administrative division of Joniškis Region were selected. Their total number amounted to 142.

Before the analysis of oikonyms, traditions of writing church metrics in Joniškis are discussed and the book under study is briefly reviewed. Then, the key peculiarities of writing and the major tendencies of adopting the features of the Latin and Slavic languages are presented. In the comments given after the village names and their recording variants, their peculiarities are enumerated.

Key words: metrics of christening, oikonyms, Joniškis